

Ki nyitja fel a tolózárát?

Immár fel lehet avatni a dorozsmai egészségházat. A volt pártházból nagyszerű helyiséget alakítottak ki, három orvosi rendelővel, kismamák tanácsadójával, s a szükséges városzobákkal. Méltó a Szegeddel szomszédos, nagyra hívatott községhez.

Késik az avatás

Am a középület avatása késik, mert nincs víz a csapokban.

Csupán egy tolózárát kellene felnyitni, hogy a szegedi vízműtől ivóvizet kapjon az egészségház. De egyelőre nincs, aki felnyissa — tájékoztattak a községi tanácsnál.

Pár nap múlva (július 6-án) szerkesztőségünkhez küldött levélben panasolta Olasz Imre községi tanácselnök a dorozsmai vízhiányt: „... az elmúlt évben magasnyomású vizet kapott a község és az utóbbi három év alatt mintegy tíz kilométer vízvezeték-hálózat épült. A közifolyók azonban hónapok óta víz nélkül állnak. Az orvosi rendelő mintegy három hónapja elkészült, de magasnyomású víz nélkül a mai napig sem tudtuk üzemeltetni.

A levélváltások és személyes megbeszélések, jegyzőkönyvek, tárgyalások, határozatok tömkelege látott napvilágot, de a bürokrácia felülkerekedett a józan felfogáson. A helyzet ugyanis az, hogy a községi vízvezeték hálózatot jelenleg a Csongrád megyei Víz- és Csatornamű Vállalat tartja üzemben. 1966. április 1-én az illetékes hatóságok vezetői megállapodtak, hogy a községi vízvezeték hálózatot kezelésért a Szegedi Víz- és Csatornamű Vállalat veszi át. Azóta több mint egy év telt el, de az átadás-átvétel még mindig nem történt meg.”

Két bába

Fali táblán krétarajzzal vázolta Szilléri László főmérnök: miért volt észerebb és olcsóbb megoldás, hogy Kiskundorozsma ne építsen drága törpevízművet, hanem Szegedről kapjon magasnyomású vizet. Tavaly késő ősszel, mintegy 1 millió 300 ezer forint költséggel épült meg az 1600 méter hosszú fővezeték, mely a szegedi hálózatot összekötötte a dorozsmai gerincvezetékkel.

A jó elgondolást bonyolította az, hogy a dorozsmai vízvezeték hálózatát a Csongrád megyei Víz- és Csatornamű Vállalat volt, mely idén fejezte be a falusi hálózat szerelését.

Sajnos, két „bábája” volt a községi vízműnek.

— Számunkra két megoldás volt: egy; a fővezeték szegedi határára elhelyezett órák mérjék a vizet Dorozsmanak, mint nagyfogyasztónak. A hálózatért pedig a megyei vízmű felelős. A másik variáció, hogy átvezessük a községi vízvezeték teljes üzemeltetését — magyarázta Szilléri főmérnök.

Közel fél éve tárgyaltak arról a megye és Szeged város illetékes tanácsi vezetői, hogy a községi vízmű teljes kiépítése után a Szegedi Víz- és Csatornamű Vállalat veszi át a hálózatot. Az átvétel azóta sem történt meg. Ehhez ugyanis elsősorban pontos műszaki dokumentációt kellett volna készíteni a megyei vízmű. A régi csövek aligha bírják a magasnyomást, ezért valósággal fel kell térképezni a régi és új vezetékek helyét, illetve adatait. Ezenkívül szakember problémákban, pénzügyi és jogi kérdésekben kell egyetérténi a két vállalatnak.

Valami már eldőlt

Fél év alatt — nem tudni, kinek a mulasztásából — ez az egyetértés nem jött létre. A szegedi vízmű a fölttes hatóság, a városi tanács építési-közlekedési osztályától várta az utasítást. A megyei vízmű vezetői pedig

nem készültek fel (ma sincs elfogadható műszaki dokumentáció) a dorozsmai víz hálózat átadására.

Valóban nem tehetek semmit felsőbb utasítás hiányában? A városi tanácsnál Tóth József az építési és közlekedési osztály vezetője így vélekedik:

— Már tavaly áprilisban eldőntötték a megyei és városi tanács elnökhelyettesei, hogy a szegedi vízmű üzemelteti majd a dorozsmai vízvezeték hálózatot. Miért nem egyezett meg azóta a két vállalat?

— Talán kényelmesebb lett volna a szegedi vízmű számára, ha a fő órán át leadják a vizet. S hogy a megyei vízmű miért nem készítette el az átadási dokumentációt? ... A két vállalat főmérnökénél múlt az ügy elhúzódása — mondta Szabó József, a megyei tanács vb építési-közlekedési és vízügyi osztályának vezetője.

A dorozsmai vízfakasztás legendás fokosa most már kézbe került; az illetékes tanács szervek utasították a megyei vízművet az átadási tervdokumentáció elkészítésére, a szegediek pedig az átvételre. Az már eldőlt, ki nyitja fel a fővezeték tolózárát; az viszont újabb rejtély (és sok bosszúság), hogy mikorra készül el a vízvezeték pontos műszaki térképe?

Balogh Ödön

Beszédes statisztika

Tovább csökkent a Budapestre áramlás — állapították meg a lakóhely-változókat figyelemmel kísérendő statisztikusok. Az év első részében — a júniusi adatok nélkül — alig 3400-zal növelték a főváros lélekszámát a felköltözők, míg az elmúlt esztendő azonos időszakában ez a szám csaknem elérte a 3600-at. A költözésekről készült országos adatok azt bizonyítják, hogy hazánkban változatlanul tart az urbanizáció folyamata: városlakóink számát az év első öt hónapjában több mint hét és fél ezer fővel növelték a falvakból odaköltözők.

Az idei első fél évben az anyakönyvekbe 74,5 ezer születést és több mint 39 000 házasságot jegyeztek be. A legtöbb házasságot — mintegy tízezeret — az idén is májusban kötötték.

Az országos „étlap” a következőképp fest: elfogyasztottunk több mint 441 000 tonna kenyert, megfőztünk,

csaknem 92 000 tonna húst, „kenyérre kentünk” 11 000 tonna vaját, és megittunk kétféle 216 ezer hektoliter tejet. Cukorkából 14 és fél ezer tonna fogyott. „Koccintottunk” 247 millió liter sörrel és elszívtunk 10 milliárd darab cigarettát! Számottevően megnőtt a gépesített háztartások száma: kis híján százezer mosógép, több mint 56 000 hűtőszekrény, 15,5 ezer padlókeféző gép és több mint 5000 villamos-tűzhely talált gazdára. Ennek megfelelően alaposan „megugrott” a lakosság villamosenergia-fogyasztása is: az elmúlt év hasonló időszakának 571 millió kilowattórájával szemben az idei első fél évben 649 millió kilowattórát fogyasztottak.

Elszomorító képet fest a statisztika a fél év közlekedési baleseteiről. Több mint hat és fél ezer sérüléssel járó közúti baleset történt ebből 256 követelt halálos áldozatot.

Erdemes kiemelni, hogy a város irodalmi élete is hangot adott békevágyának. Erre alkalmat a szeptember 30-i Tömörkényi-matiné adta. Az ezzel kapcsolatos irodalmi összejövetel simán megkapta a hatósági engedélyt, hiszen Tömörkényi István (ki 1917 áprilisában halt meg) köztisztviselőben álló író volt, és a róla való megemlékezésben a rendőrség nem látott semmi veszélyt. A szeptember 30-i matiné azonban politikai jellegű megmozdulássá fejlődött. A sok résztvevő előtt Móra Ferenc nem csupán azt hangsúlyozta, hogy „Tömörkényi István minden aktualitáson túl maradandó, nemes és élő érték”, hanem azt is, hogy a halott író mindig a népek barátságának és a békének a híve volt. Még erősebbé tette az összejövetel baloldali politikai színezetét Ady Endre személyes megjelölése. A költő-óriás is felszólalt a matinén, kifejezve Tömörkényi iránti kegyeletét, majd felolvasta néhány újabb versét. Ezek egyike „Emlékezés egy nyár-éjszakára” címet viselte, mely megdöbbentő hangon tárta fel: az embertelenségnek milyen tobzódását hozta a háború kitérője:

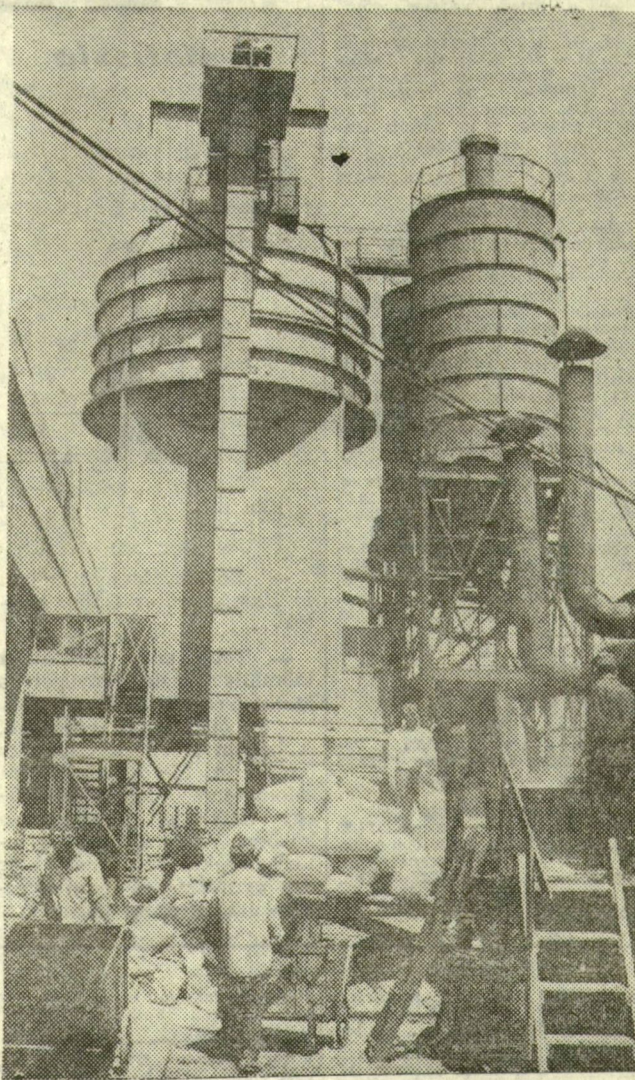
...Csörtettek bátran a senkik
És meglapult az igaz ember
S a kényes rabló is rabolt...
...Az iszonyúság a lelkekre
Kaján örömmel ráhajolt...
Tomboló taps fogadta Ady e bátor háború-ellenes versét. Így a szeptember 30-i Tömörkényi-matiné nagysike-

rű politikai megmozdulást jelentett; Szeged szellemi életének színe-javá nyíltan kifejezést adott békevágyának.

Két héttel később, október 14-én a városban értekezletet tartott a női egyenjogúsáért küzdő „Feministák Egyesülete.” Spády Adél beszédében a választójoggal és a béke kérdéssel foglalkozott, szavait a sok száz jelenlévő helyesléssel fogadta. A gyűlés táviratilag üdvözölte Károlyi Mihályt bátor háború-ellenes harcáért, „A békéért kell a magyar népek küzdenie” — ezt hangoztatta október 13-i vezércikkében Móra Ferenc lapja is. Sajnos, az általános politikai helyzet eléggé csüggesztő hatású volt a baloldali erőkre. 1917 őszén nyilvánvaló lett, hogy a kormányzatnak esze ágában nincs a háborút befejezni.

„Nincsen kiút ebből a háborúból” — írta egyik cikkében a Szegedi Napló. Kifejezte a cikk, hogy a Szegedi baloldali erők is eléggé reménytelennek látják a helyzetet. Az írás november 7-én jelent meg. A városban még nem tudták, hogy éppen ezen a napon Oroszországban világrengető esemény zajlott le. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom volt ez, mely új erőt adott a békéért és a szabadságért küzdő erőknél hazánkban is.

Gyorsan épül a házgyár

Szeptember 1-én már egyes részlegeiben próbaüzemel a ferencvárosi házgyár. Az automatikusan működő, nagyteljesítményű házgyár a tervek szerint január elsejétől már teljes kapacitással dolgozik. Képzünk: Részlet az épülő házgyárból

Új magyar gyógyszerek a japán klinikákon

1956 és 1965 között a gyógyszeripar termése Japánban négy és félszeresére emelkedett. Magyarországon pedig megnyolcsorozódott. Az összehasonlításokat a MEDIMPEX vezetői azoknak az adatoknak a birtokában végezték el, amelyek az év elején Tokióban tett útjuk és kereskedelmi tárgyalásaik során a japán egészségügyi miniszter bocsátott rendelkezésükre.

Japán a MEDIMPEX új piaci közé tartozik. A vállalat tavaly már több mint 300 000 dollár értékű készítményt szállított a Japán megrendelőknek. Az odairányuló ez évi export várhatóan megközelíti a félmilliárd dollárt.

Legfőbb japán partnereink, a Sumitomo-cég fej-

lesztési terveinek egy részét a magyar gyógyszeripar kutatásainak felhasználásával kívánja megvalósítani. Hatnyolc eredeti magyar készítmény kivizsgálását, klinikai kipróbálását és elterjesztését vette tervbe. Ugyanakkor az egyik magyar antibiotikum vásárlására többéves szerződést kötött.

Kapcsolatot teremtettünk más nagy japán cégekkel is. (MTI)

Búzával hálálta meg a föld

Rekord búzatermést aratott az idén a bordányi Munkásor Tsz, 150 holdon 19—20 mázsa átlaghozammal fizetett a búza. Eddigi legjobb eredményük 16—17 mázsa volt 50 hold átlagában.

Figyelemreméltó terméshozam ez most a bordányi homokon, hiszen idén a belvíz nagyon megnyirbálta a terméseredményeket a szegedi járásban. A bordányi sikerben is szerepe van a belvíznek: olyanformán, hogy nem tanyázott a Munkásor Tsz határában.

Nem a belvíz jóindulatán múlott, hogy nem gázolt bele a bordányi tsz gabonaföldjeire, gyümölcsöseibe, hanem sokkal inkább azon: a gazdaközösség az idén megmutatta az „ösvényt”, melyen az ilyen tékozlónak járnia szabad. Hét kilométer hosszú csatornát ástak a szövetkezeti gazdák, hogy utat nyissanak az egyes táblákon veszteglő belvíznek.

Dudás Imre tsz-elnök térképet terít az asztalra és azon mutatja a melvebb fekvésű részeket, ahol minden tavaszon tóvá dagadt a talajvíz. Összeségében 400 holdat tett ki ez a terület.

— Alapos leckét kaptunk 1964-ben, a nagy esőzések miatt víz alá kerültek egyes területek, s mintegy 2 és

A gabona háromnegyedét már betakarították

A megyékből érkezett legutóbbi jelentések, a határ-szemlék tapasztalatai szerint a mezőgazdasági üzemek jól kihasználták mindenütt a gabonabetakarításra alkalmas száraz meleg időt: a betakarítógépek teljes kapacitással dolgoztak, meggyorsult az artás, sőt előbbre tartunk, mint a múlt év hasonló időszakában. A kombájnok együttes napi teljesítménye elérte a 100—110 ezer holdat. Minden megyében máris szép számmal vannak olyan gazdaságok, ahol végeztek a gabonabetakarítással; ezek gépparkját a szükségnek megfelelően a közeli gazdaságok megsegítésére csoportosították át.

A vezető szakemberek véleménye szerint az aratásnak körülbelül a háromnegyed részénél tartunk. Az őszi árpa betakarítását mindenütt befejezték, a megyék többségében, a tavasziárpa és a takarmánybúza utolsó tábláit vágják, a rozssal háromnegyednél tartanak, a búza-területnek körülbelül kétharmadáról került eddig magtárakba, kombájnszerűkre a termés.

A gabonabetakarítás gyors ütemével nem mindenütt tartott lépést a szalmalehűzés, különösen pedig a kazalozásnál mutatkozik lemaradás.

Noha az ország nagyrészen már ismét mutatkoznak a szárazság jelei, a kukoricák fejlődése általában kielégítő. Ugyancsak kedvezett az időjárás a szőlőknek is. A burgonyaujletvények többsége fejlődésük legfontosabb időszakában, virágzaskor kapott jó esőket, de a kánikulai hőség kissé megakasztotta a fejlődésüket. A kapások többségének a jó terméshez még néhány kiadós esőre lenne szüksége július végén és augusztus elején. (MTI)

a békéről, a sovinizmus elítéléséről és a választójogról. Az ötezres tömeg megmozdulása lelkes hangulatban ért véget.

A gyűlés sikere újabb lendületet adott a szegedi baloldali erőknél, főként a munkásmozgalomnak. Három nappal a nagy összejövetel után, augusztus 15-én a helybeli tisztviselőknél tartották gyűlést. Turcsányiné és Wilhelm Szidónia hatásos beszédei nyomán elhatározták: ők is belépnek a szakszervezetbe. A munkásmozgalom ezzel néhány száz újabb csatlakozót kapott. Szeptember elején a szegedi dohánygyárban a munkások és munkásnők többnapos sztrájkja zajlott le. Ezt követte a szabóipar nádolgozóinak munkabeszüntetése. Mindkét mozgalom részleges sikerrel ért véget; bizonyos bérjavításokat el tudtak érni. Megjegyzendő azonban, hogy e két sztrájk nem kizárólag gazdasági követelésekkel indult. Politikai céljuk is volt a résztvevőknek: a béke. E mozgalmak során gyakran támadták a borzalmas háborút. Az egyik szegedi napilap: a Délmagyarország szeptember 16-án egy munkásnő levélét közölte. „Engedjék haza az urunkat!” — ezzel a követeléssel végződött e proletárasszony írása, mely bátor hangon fejtette ki: „ez már nem tarthat így sokáig...” Móra Ferenc vezérékkel is határozott háborúellenes állásfoglalást fejeztek ki a Szegedi Naplóban.

Dr. Merényi László, a történelemtudományok kandidátusa